

Kommissorium for udvalget for opdateringen af den danske kodeks for integritet i forskning

Indledning

Den danske kodeks for integritet i forskning blev udgivet i 2014 og giver forsknings-samfundet en ramme for at fremme fælles principper og standarder. Kodeksen har til formål at understøtte en fælles forståelse og kultur vedrørende integritet i forskning i Danmark.

Kodeksen bygger på tre grundlæggende principper, som bør gennemsyre alle faser i forskning: ærlighed, gennemsigtighed og ansvarlighed. Kodeksen indeholder ligeledes seks standarder for ansvarlig forskningspraksis med tilhørende anbefalinger. Listen er ikke udtømmende og har til formål at hjælpe forskere og institutioner med et fælles grundlag for, hvordan der udføres ansvarlig forskning i Danmark.

Kodeksen blev udformet af en arbejdsgruppe der blev nedsat af Uddannelses- og forskningsministeriet og Danske Universiteter i 2013. Arbejdsgruppen bestod af repræsentanter fra alle otte danske universiteter, sektorforskningsinstitutter i Danmark, det daværende Frie Forskningsråd og det daværende Strategiske Forskningsråd. Som del af udviklingen af kodeksen blev det sendt i offentlig høring og debatteret ved en konference i maj 2014.

Der er siden kodeksens offentliggørelse i 2014 sket flere udviklinger inden for forskningen, der fordrer en opdatering af kodeksen. Endvidere er der i 2017 vedtaget en lov om videnskabelig uredelighed, der etablerede Nævnet for Videnskabelig Uredelighed og bl.a. definerede tvivlsom forskningspraksis.

Der nedsættes på den baggrund et udvalg, der skal foretage en opdatering af kodeksen for integritet i forskning.

Udvalget nedsættes med henblik på at opdatere *den danske kodeks for integritet i forskning* (2014) så den i højere grad reflekterer forskningsområdets nuværende situation og de integritetsmæssige udfordringer på området, samt gældende lovgivning vedrørende videnskabelig uredelighed.

Opdateringen af den danske kodeks skal sætte fokus på integritet i forskning og herved medvirke til at løse aktuelle udfordringer. Opdateringen skal ligeledes afspejle følgende fem konkrete fokusområder, jf. *tabel 1*.

30. november 2023

**Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen**
Forskning og
Forskningsinfrastrukturer

Ref.-nr.
88363

Tabel 1.0

Fokusområder i opdateringen af den danske kodeks for integritet i forskning

Fokusområde	Beskrivelse
1. <i>Forskningssamarbejde</i>	Der har været særlig fokus på, hvordan eksterne parter (eksempelvis fonde, virksomheder og myndigheder) har påvirket dansk forskning og forskningsresultater. I 2019 nedsatte Danske Universiteter i samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet Armslængdeudvalget, der i februar 2021 offentliggjorde retningslinjer for universiteternes samarbejde med eksterne parter: <i>Principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning</i>. Formålet med retningslinjerne er at værne om forskningens integritet og uvildighed i forskningsbaseret samarbejde med eksterne parter. Disse nye retningslinjer skal inddrages i en opdatering af kodeksen.
2. <i>Internationale forhold</i>	I forbindelse med internationalt forskningssamarbejde, er der stigende risici, der bl.a. omfatter den nationale sikkerhed, brud på principperne for forskningsintegritet, begrænsning af akademisk frihed, samt uhensigtsmæssig anvendelse af dansk forskning og innovation i udlandet. Endvidere er der udfordringer forbundet med bl.a. divergerende forskningsstandarder, etiske principper samt deling af følsomme data. Opdateringen af kodeksen skal således tage bestik af denne udvikling og inddrage retningslinjerne udgivet af <i>Udvalget om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationsarbejde</i> (URIS) i maj 2022.
3. <i>Open Science</i>	Open Science har til formål at gøre videnskab frit tilgængeligt for alle. Open Access, FAIR forskningsdata og forskningsintegritet er delelementer af Open Science. EU har som målsætning at udbrede Open Science, bl.a. via FAIR data og dertilhørende principper (Findable, Accesible, Interoperable, and Reusable), Open Access til videnskabelige forskningsartikler og forskningsinfrastrukturer som European Open Science Cloud (EOSC). Udviklingen inden for Open Science vil få indflydelse på den måde forskning bedrives, og kodeks bør opdateres med denne udvikling in mente.

Fokusområde	Beskrivelse
4. Forskningsfrihed	Der har været tiltagende fokus på forskningsfrihed i den offentlige debat. Forskningsfrihed opleves som udfordret fra flere sider, hvor der bl.a. er peget på, at censur, selvcensur eller pres fra universitetsledelsen eller samarbejdspartnere kompromitterer den frie forskning. Samtidig har der været fokus på forskningsmiljøer med faglig ensporing, hvor den faglige pluralisme syntes kompromitteret. I opdateringen af kodeksen bør der således indgå en overvejelse om, hvordan et opdateret kodeks i større grad kan adressere forskningsfrihed og forskningens selvregulering.
5. Kunstig intelligens	De nye tilgængelige Als udgør et paradigmeskifte for samfundet. Hvor der allerede har været debatter angående brugen af kunstig intelligens i undervisningsregi på de videregående uddannelsesinstitutioner, er det mindre tydeligt, hvordan AI fremadrettet påvirker forskning, herunder integritet og ansvarlig forskningspraksis. Kunstig intelligens må forventes at være et afgørende element i forhold til fremtidig forskning, hvorfor debat og forslag til håndtering af AI er nødvendig og skal indgå i opdateringen. Der er allerede foretaget opdateringer af Vancouver-reglerne, der er centrale for den nuværende kodeks' standarder for forfatterskab, og som bør indgå i en opdatering af kodeks.

Udvalgets opgaver

De fem fokusområder skal danne grundlag for udvalgets opdatering af den danske kodeks for integritet i forskning med udgangspunkt i forslag fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen, herunder skal udvalget vurdere, hvordan kodeksen kan styrke integritet i forskning.

Opdateringen af kodeksen skal foregå inden for rammerne af det nuværende kodeks, således at der er tale om en opdatering og ikke en omskrivning eller revision.

Udvalget skal forestå opdateringen af følgende afsnit i den danske kodeks for integritet i forskning: Forord, afsnit I: Principper for integritet i forskning, Afsnit II: Ansvarlig forskningspraksis, Afsnit III: Undervisning, oplæring og supervision i integritet i forskning og Afsnit IV: Videnskabelig uredelighed og brud på ansvarlig forskningspraksis.

Kodeksen er ikke juridisk bindende og implementeres af institutionerne, som de finder det hensigtsmæssigt.

Udvalget skal i opdateringen af den danske kodeks for integritet i forskning inddrage følgende anbefalinger og retningslinjer:

- Principper og anbefalinger for forskningsbaseret samarbejde og rådgivning, Danske Universiteter (2021): <https://dkuni.dk/wp-content/uploads/2021/02/principper-og-anbefalinger-for-forskningsbaseret-samarbejde-og-radgivning-online.pdf>
- Udvalg om retningslinjer for internationalt forsknings- og innovationssamarbejde (URIS), Uddannelses og Forskningsministeriet (2022): <https://ufm.dk/publikationer/2022/afrapportering-udvalg-om-retningslinjer-for-internationalt-forsknings-og-innovationssamarbejde>

Endvidere skal udvalgets opdateringer så vidt muligt tage afsæt i eksisterende deklamationer, undersøgelser, analyser, retningslinjer eller anbefalinger fra både ind- og udland.

Organisering

Udvalget skal bestå af medlemmer udpeget af følgende 22 interessenter:

- En repræsentant fra Uddannelses- og Forskningsstyrelsen (formand)
- En repræsentant fra hvert af de otte danske universiteter
- En repræsentant fra Danmarks Frie Forskningsfond
- En repræsentant fra Danmarks Grundforskningsfond
- En repræsentant fra Innovationsfonden
- En repræsentant fra de private fonde
- En repræsentant indstillet af Videnskabernes Selskab
- En repræsentant indstillet af Det Unge Akademi
- En repræsentant fra PAND – PhD Association Network of Denmark
- En repræsentant fra professionshøjskolerne
- En repræsentant fra erhvervsakademierne
- En repræsentant fra de maritime uddannelsesinstitutioner
- En repræsentant fra de videregående kunstneriske uddannelsesinstitutioner
- En repræsentant fra Nævnet for Videnskabelig Uredelighed
- En repræsentant fra Sektorforskningens Direktørkollegium (tilføjet 22.3.24)
- En repræsentant fra Danske Universiteter (observatør)

Medlemmerne repræsenterer deres organ og skal være på ledelses- eller beslutningstagerniveau.

Udvalgets formandskab varetages af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen. Formanden har ansvaret for at lede udvalgets møder og drøftelser.

Uddannelses- og Forskningsstyrelsen er sekretariat for udvalget.

Der planlægges fire møder i udvalget. Der kan planlægges flere møder efter behov.

Udvalgets møder vil som udgangspunkt foregå hos Uddannelses- og Forskningsstyrelsen på Haraldsgade 53, 2100 København Ø. Der opfordres til fysisk deltagelse i møderne.

Videre proces

Opdateringen vil blive forelagt uddannelses- og forskningsministeren til orientering, hvorefter den offentliggøres.

Opdateringen forventes færdig og offentliggjort i 2025.